

Kurki. PK

Sairakkalanjärvi

Monet lintuvedet ovat muuttuneet suuresti viime vuosikymmeninä avoimien rantaluh-tien pensoituttua umpeen. Parinkymmenen kilometrin päässä Lahdesta sijaitsevan Sairakkalanjärven maisema ei sitä vastoin ole juuri muuttunut. Järven rantanevat ovat säilyneet miltei puuttomina ja tarjoavat pesimäpaikan usealle kuoviparillekin. Tulvivat rannat vetävät kevätmuuton aikaan puoleensa kahlaajia.

Tampereentien pohjoispuolella sijaitseva Sairakkalanjärvi on vähäjärvisen Länsi-Hollan suurin järvi. Runsaan 50 hehtaarin laajuinen suorantainen järvi on muodostunut Salpausselän reunalle. Järveä ympäröivät kauniisti kumpuilevat pellot, jotka ulottuvat pohjoispuolella rantaan asti. Muita rantoja reunustavat soistuneet metsät. Sairakkalanjärven pintaa on laskettu 1900-luvun alkupuolella ehkä metrin verran. Muistona tästä ovat leveät rantanevat, jotka ulottuvat parhaimmillaan parinsadan metrin päähän avovedestä, sekä järven luoteispuolella oleva suo, josta osa on entistä, kokonaan kuivatettua Järventaustanjärveä. Sairakkalanjärven avovesialue on parinkymmenen hehtaarin laajuinen, mutta enimmilläänkin alle metrin syvyinen. Loppukesällä avovesialueella on laajoja vita- ja palpakokasvustoja, jotka tarjoavat ruokailupaikkoja vesilinnuille.

Uivelo. SS

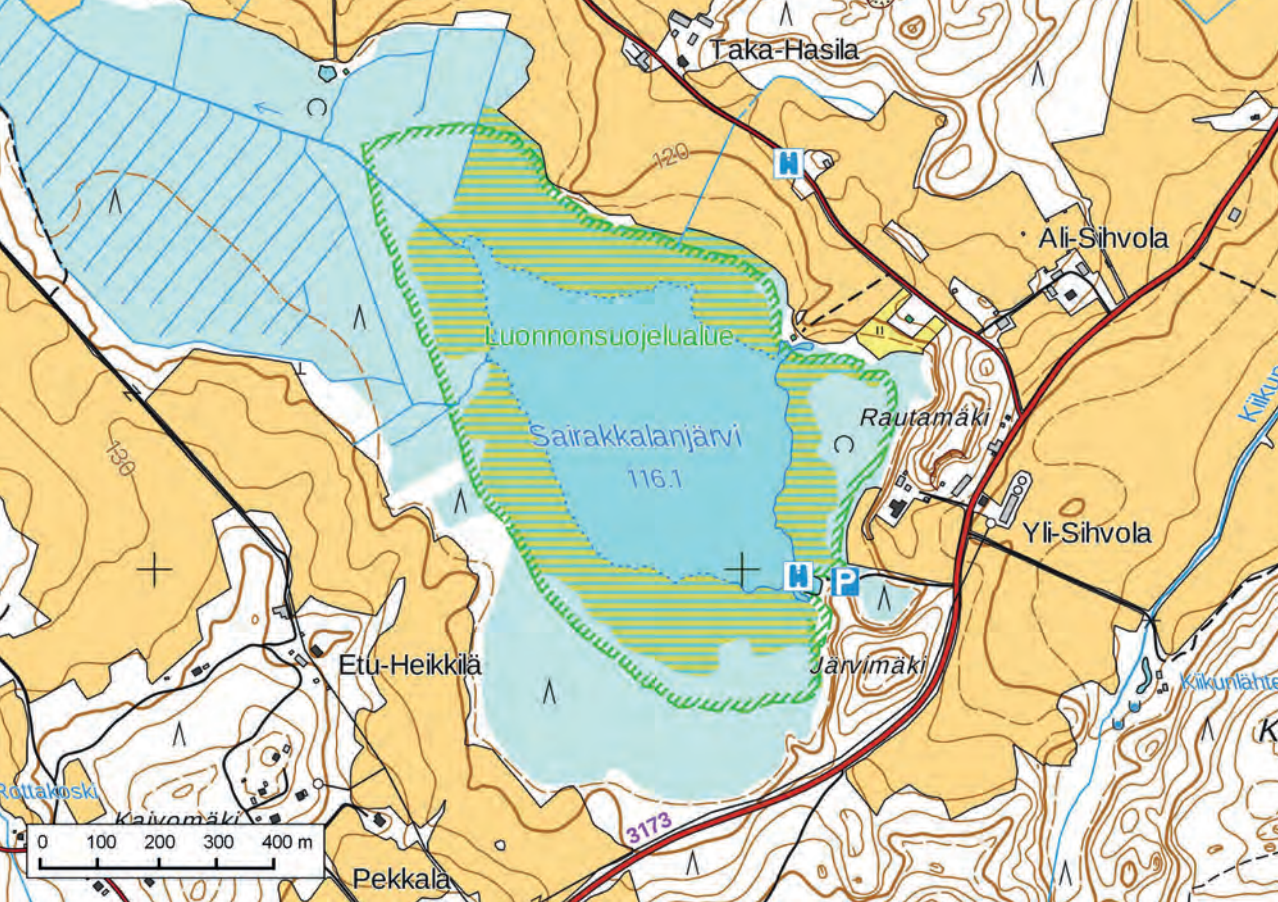
Sairakkalanjärvi on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi vuonna 2006. Laskuojan suulla oleva pohjapato on kunnostettu. Vedenpinta ei pääse kesäisin laskemaan kovin alas, mikä on taannut rantanevojen säilymisen avoimina. Pohjoisrannan pitkään jatkunut laiduntaminen on myös pitänyt rantaa avoimena. Valitettavasti rantalaidunnus on täälläkin päättynyt.

Rantasuot ovat säilyneet ilahduttavan luonnontilaisina. Itärannalle on aikanaan ruopattu pieni, nytemmin käytöstä poistunut uimapaikka ja koillisrannalla on vanha saunarakennus. Muualla on jokunen vanha oja, jotka eivät enää näy maisemassa. Järvellä ei veneillä. Paikan rauhallisuuden ovat huomanneet myös ympäröivillä pelloilla ruokailevat arktiset hanhet, jotka ovat alkaneet käyttää järveä kevätmuuton-aikaisena lepäily- ja yöpymispaikkanaan. Hanhia tavataan usein myös syksyisin.

Linnusto

Sairakkalanjärven lintuanti on parhaimmillaan keväällä ja alkukesällä. Vesilinnut ilmaantuvat huhtikuun puolella ensimmäisiin suliiin. Vesilintujen lukumäärä ei nouse korkeaksi, mutta lajivalikoima on monipuolinen. Vähälukuisista vesilinnuista esimerkiksi härkälintu, uivelo, tukkasotka ja punasotka ovat vakiovieraita heti jäidenlähdön jälkeen, harvinaistunut heinätavikin on tavattu usein. Jokunen tukkasotkapari jää järvelle pesimään, mutta muutoin pesivä vesilinnusto koostuu tavanomaisista sorsista. Muutamana viime keväänä arktiset hanhet ovat alkaneet viihtyä järvellä. Parhaimmillaan usean tuhannen yksilön parvi on kansoittanut järveä parin viikon ajan. Pääosa hanhista on metsä- ja tundrahanhia, mutta parvessa on ollut mukana myös valkuposkikihania.

Toukokuun puolella rantasoille kerääntyy kahlaajia. Niiden määrät vaihtelevat tulvatilanteen mukaan. Pohjoisrannan entisellä laitumella on aina nähtävää, vähintäänkin pieni määrä liroja ja suokukkoja sekä jokunen valkoviklo. Parhaimmillaan kahlaajia voi olla useita satoja. Vuonna 1993 laidunniityltä löytyi suokukon munapesä – tietävästi viimeinen varmistettu pesintä Päijät-Hämeessä. Tavanomaisempia Sairakkalanjärven rantasoiden pesimälintuja ovat kurki ja taivaanvuohi sekä monien lintukosteikkojen pesimälajistosta jo hävinneet kuovi, töyhtöhyppä ja niitkirvinen.

Kesällä järvi vaikuttaa melko hiljaiselta: näkösilällä on yleensä kurki- ja joutsenperhe, muutama vesilintu-poikue sekä rantojen päällä sudenkorentoja saalista-va nuolihaukka. Kesähavaintoja on myös luhtahuitista, kuhankeittäjästä ja pikkusiepostasta.

Syyspuolen lintuelo on hyvin vaihtelevaa. Joskus järvellä on vain muutama vesilintu, toisinaan parvi esimerkiksi haapanoita, kanadanhanhia tai isokoskeloita. Lokakuussa valkopsikihanhet ja loppusyksyllä joutsenet tuovat järvelle eloa. Uiveloita, tukkasotkia ja lapasotkia nähdään silloin tällöin.

Saapumishoje ja havainnointi

Sairakkalanjärvelle pääsee Lahdesta ja Hollolan Salpakankaalta valtatie 12 pitkin. Sairakkalan risteyksestä (20 km Lahdesta) käännetään pohjoiseen Manskiventielle (3173). Kilometrin jälkeen tien vasemmalla puolella on kuusikkoinen mäki. Heti puuston loputtua kääntyy kapea hiekkatie vasemmalle. Tie vie entiselle uima paikalle, jonka luona on levike muutamalle autolle. Uima paikan penkereeltä näkee järven avovesialueelle ja itäpäähän rantasoiille. Paikalla oli muutaman vuoden ajan myös matala rakennustelineistä pysytetty torni, joka – kenties Suomen ainoa – lintutornina – tuli varastetuksi!

Toinen hyvä katselupaikka on järven pohjoispuolella Järventaustantiellä, josta avautuu kaunis näkymä järvelle. Järventaustatie haarautuu Manskiventielle kolmisensataa metriä uima paikan tien pohjoispuolella. Paras katselupaikka on pieni mäennyppylä peltojen kohdalla. Järventaustantie on kapea hiekkatie, jossa liikutaan maatalouskoneilla. Auto on aina syytä pysäköidä tien sivuun niin, ettei se häiritse muita ajoneuvoja. Järvelle on matkaa joitakin satoja metrejä, joten kaukoputkesta on apua.

TYYPPI LAJIT Lauujoutsen, tukkasotka, nuolihaukka, kurki, kuovi

MUITA LAJEJA Metsähanihi, tundranhanihi, valkopsikihanhi, alli, mustalintu, uivelo, suokukko, vesipääsky, mustaviklo

HARVINAISUUKSIA Pikku-uikku, lyhytnokkahanhi, mustapyrstökuri, lampiviklo, pikkukajava

Katselupaikkoja

Entinen uima paikka: N 6764982 E 409102 ja N 61°00,554' E 25°19,126'
Järventaustantie: N 6765692 E 409089 ja N 61°00,936' E 25°19,092'